

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kovács Béla Attila pártfogó ügyvéd (1055 Budapest, Markó u. 4.) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a dr. Balázs Attila jogtanácsos (Pénzügyminisztérium, 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság által 2008. október 30. napján kelt PP.V.18/20.309/2007/29. szám alatti ítélete ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Dr. Kovács Béla Attila pártfogó ügyvéd (1511 Budapest, Pf. 9.) díját a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenysége ellenében 7.200 (hétezer-kettőszáz) forintban állapítja meg, melyből 6.000 (hatezer) forint munkadíj és 1.200 (ezerkétszáz) forint áfa.

Felhívja a Fővárosi Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a fenti díjat jelen ítélet alapján utalja ki a pártfogó ügyvéd részére.

A pártfogó ügyvéd díját, valamint a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 16.588.616 forint és az esedékességtől a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamat, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján. A gépjárműre kifizetett

felelősségbiztosítás címén 435.841 forint, kölcsön gépkocsi bérleti díjaként 5.363.101 forint, a bt. árbevételének csökkenése miatt 4.721.138 forint, különféle tanulmányok folytatásának költségeként 1.020.891 forint, rezsiköltség címén 1.837.646 forint vagyoni kárának, valamint 2.500.000 forint nem vagyoni kárának megtérítését kérte.

Előadta, hogy a H. Bt. tulajdonát képező ... forgalmi rendszámú, Lada típusú gépkocsit a BRFK Közlekedésrendszete 1999. október 21-én a Kertész utca kereszteződéséből elszállította és azt több éve jogosulatlanul „fogva tartja”, megsértve ezzel az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény 6. cikkelyét, a bírósághoz fordulás és az eljárás ésszerű időn belüli elbíráláshoz fűződő jogát, valamint az 1. számú kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkelyét, amely a tulajdonjogról szól.

Vitatta a rendőrségi intézkedés jogszerűségét. Előadta, hogy az elszállítás miatt panasszal élt, amelyet azonban első és másodfokon is elutasítottak és a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított per is eredménytelen volt. Sérelmezte, hogy a rendőrség a gépkocsi „fogva tartásáról” határozatot nem hozott, a pénzkövetelése behajtása érdekében szükséges intézkedéseket nem tette meg, e helyett a gépkocsit jogszerűtlenül fogva tartotta. Álláspontja szerint a BRFK megsértette az Alkotmány 57. §-ának (2) bekezdésébe foglalt ártatlanság vélelmét is, mert a pénzkövetelést az esedékessége előtt megpróbálta behajtani, de nem a pénzkövetelés előzetes behajtására vonatkozó szabályok szerint. A szabálysértési ügyben ugyanis 2001. április 26-án született jogerős határozat, így ezen időpontig a követelés sem vált esedékessé. Sérelmezte azt is, hogy az ügyészség az óvás kivételével az ügyben benyújtott valamennyi kérelmét elutasította. A bíróságok mulasztását abban látta megállapíthatónak, hogy alkotmánysértő jogszabály értelmezést alkalmaztak, a közigazgatási és szabálysértési hatóság között fennálló negatív hatásköri összeütközéseket polgári ügyszakban indult perekkel kívánták feloldani. Az államigazgatási eljárási törvény alkalmazását ezért tartotta alkotmánysértőnek, mert az nem biztosította a bírósághoz fordulás jogát. Álláspontja szerint ezt támasztja alá, hogy a Ket. kiegészítésének parlamenti előterjesztésekor az Igazságügyi Államtitkár is elismerte, hogy a korábbi szabályozás alkotmányellenes volt.

A H. Bt. a BRFK és a Legfőbb Ügyészség ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti pert indított. Keresetét azonban a bíróságok elutasították, ezért a döntésből azt a következtetést vonta le, ha nem a H. Bt. jogosult a kártérítés érvényesítésére, akkor ő, a felperes az, aki vagyoni és nem vagyoni kárait érvényesítheti. Kereshetőségi jogát arra alapította, hogy a H. Bt. beltagja és az ő általa nyújtott tagi kölcsönből került megvásárlásra az ... forgalmi rendszámú személygépkocsi. A gépkocsi kiadásának elmulasztásával az állami szervek nem csak a társaságnak, hanem személyesen neki is, mint beltagnak kárt okoztak.

A Magyar Állam felelősségét arra is alapította, hogy nem hozta meg azokat az egyértelmű rendelkezéseket, amelyek az emberi jogi Egyezményben vállalt kötelezettségek teljesítéséhez szükséges lett volna, illetve nem rendelkezett a jogszabályok visszaható hatályáról. Hivatkozott arra is, hogy a kereset jogalapja az Alkotmánybíróság 3/2007. (II. 13.) AB határozata, mert az új szabálysértési törvény alkotmánysértő jogalkotói mulasztást tartalmaz, a szabálysértési őrizetbe vétel

szabályai ugyanis nem biztosítanak kellő időben bírói utat a személyek szabadságkorlátozásával szemben. Álláspontja szerint a konkrét ügyben a BRFK nem személyt, hanem gépkocsit vett őrizetbe.

Alperes a kereset elutasítását kérte, és perköltséget nem igényelt.

Arra hivatkozott, hogy az alperes nem sértette meg a felperesnek a tisztességes tárgyaláshoz való jogát, hiszen megalkotta a Pp. szabályait, vagyis a polgári jogi igények érvényesítésének eljárási rendjét meghatározta. Ezen túlmenően megalkotta az 1997. évi LXVI. törvényt, amely meghatározza azokat a bírósági fórumokat, ahová a jogkereső állampolgárok fordulhatnak. Állította, hogy az alperes nem sértette meg a felperes tulajdonjog védelmével kapcsolatos jogát sem, mert megalkotta a Polgári Törvénykönyv tulajdonjoggal kapcsolatos szabályait, és a kisajátítási törvényt is. Az volt az álláspontja, hogy kizárólag az Egyezmény 41. cikkelyére hivatkozással a magyar bíróság előtt nem lehet pert indítani, mert a hivatkozott rendelkezés anyagi jogi jogalapot nem teremt az igény érvényesítésére, figyelemmel arra, hogy az Egyezmény 13. cikkelye szerint az alapjog megsértése esetén a hazai jog szabályai szerint kereshet a sérelmet szenvedő jogorvoslatot. A hazai jog pedig a Ptk. 349. § (1) bekezdése lehetne. A Magyar Köztársaság azonban közhatalmi, közjogi szerepe során csak valamely szerve útján vesz részt közigazgatási jogviszonyban, az ilyen szerve által hatósági jogkörben okozott kárért pedig a Ptk. 349. §-a alapján önállóan felel. A Magyar Állam és a felperes között nem jött létre olyan jogviszony, amelynek alapján a felperesnek kára keletkezhetett volna. Az alperesnek nincs olyan kötelezettsége sem, hogy a szervei által okozott kárért helytálljon.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, megállapította, hogy a le nem rótt 900.000 forint illetéket az állam viseli. Dr. Kovács Béla Attila pártfogó ügyvédi díját 18.000 + áfa összegben állapította meg.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes tulajdonát képező gépkocsit a BRFK Közlekedési Osztálya 1999. október 21-én elszállította, erről a felperest 1999. október 23-án értesítette, valamint tájékoztatta arról is, hogy a gépkocsit Budapest, XIV. kerület, Írottkő park 1. szám alatti telephelyén tárolja, a gépkocsit a tárolási és szállítási díj kifizetése ellenében veheti át. A tájékoztatás tartalmazta azt is, hogy ha az autóért nem jelentkezik, a rendőrség a gépjárművet árverés útján értékesíti. A BRFK Közúti Felügyeleti Alosztálya a szabálytalan parkolás miatti elszállításról jegyzőkönyvet vett fel, ebben a jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a gépkocsi a kereszteződésben 5 méteren belül szabálytalanul várakozott és ez volt az elszállítás indoka, egyidejűleg a BRFK az ügyben szabálysértési feljelentést is tett. Jelen per felperese, mint a bt. képviselője a gépjármű elszállítása miatt panasszal élt, panaszát azonban a budapesti rendőr-főkapitány 1999. november 23-án elutasította, amely ellen a felperes fellebbezéssel élt. Az Országos Rendőr-főkapitányság az elsőfokú határozatot 1999. december 23-án helybenhagyta. Ezt követően a felperes közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított pert, mint a bt. képviselője, ebben a perben a Fővárosi Bíróság 7.K.30.263/2000/9. számú ítéletével a keresetet elutasította.

A felperes ellen szabálysértési eljárás is indult, a szabálysértési hatóság a felperest szabálytalan parkolás miatt első fokon 10.000 forint pénzbírsággal sújtotta. A fellebbezés folytán eljáró másodfokú közigazgatási szerv az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A Fővárosi Főügyészség azonban a másodfokú határozat ellen óvást jelentett be, ennek következtében a szabálysértési hatóság a határozatát hatályon kívül helyezte és az Alkotmánybíróság döntésére figyelemmel azt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak elbírálás végett megküldte. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.Sz.10.056/2001/2. számú végzésével a szabálysértés elkövetését megállapította, de a bírság összegét 5.000 forintra mérsékelte. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2001. április 26-án 4.Sz.11.149/2001/3. számú végzésével az 5.000 forint bírság megfizetéséről rendelkező végzést hatályában fenntartotta. A felperes 1999. december 20-án a Fővárosi Főügyészség Nyomozó Hivatalában a személygépkocsi elszállítására kapcsolatos törvénysértő rendőri intézkedés miatt törvényességi kérelmet nyújtott be, ezt azonban a Legfőbb Ügyészség Közlekedési Osztálya 2000. február 28-án elutasította.

A H. Bt. a Fővárosi Bíróságon keresetet nyújtott be a Budapesti Rendőr-főkapitányság I. rendű alperes és a Legfőbb Ügyészség II. rendű alperes ellen, amelyben közigazgatási jogkörben okozott kár címén 14.088.617 forint megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, amelyet a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyott. A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.21.786/2006/4. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes kártérítési igényét az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkelyének 1. pontjára, valamint az 1. Kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkére alapozta. Az alperes jogellenes magatartásaként arra hivatkozott, hogy a Magyar Állam megsértette azt a jogát, hogy az ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességes, nyilvános és ésszerű időn belül tárgyalja, illetőleg megsértette a tulajdonhoz való jogát. A Pp. 164. §-a alapján rögzítette, hogy Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében írt feltételek bizonyítása a felperest terhelte, de a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. §-a alapján történt mérlegelése mellett az alperes jogellenes magatartását nem tudta bizonyítani. A BH. 2002. évi 235. számú jogeset alapján rögzítette, hogy az ítélt dolog tárgya a keresettel érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, vagyis a felek közötti jogviszony minősítése utóbb vitássá nem tehető és attól egy későbbi perben eljáró más bíróság sem térhet el. A felek eltérő személyére figyelemmel ítélt dolog nem állapítható meg, de mivel a gépkocsi elszállításában közreműködő szervek mulasztásos törvénysértését, illetőleg jogellenes magatartását a H. Bt. által indított perben megállapítani nem lehetett, ez jelen perben is irányadó. Ebből pedig az következik, hogy a felperes nem teheti jelen perben vitássá, hogy a gépjárművel szabálytalanul parkolt és az elszállítás jogszerű volt. A Rendőrségi törvény 45. §-ának (1) bekezdése ugyanis az elszállításra a rendőrséget feljogosította. Az Áe. 43. §-ának (3) bekezdése alapján nem volt kötelező alakszerű határozatot hozni, a döntést jegyzőkönyvbe is lehetett foglalni. Erre figyelemmel a rendőrségnek sem volt kötelezettsége, hogy az

elszállítás kérdésében alakszerű határozatot hozzon. A rendőri intézkedés folytán a gépkocsi a rendőrség felelős őrzésébe került, így a Ptk. 196. §-a alapján a költségei megtérítéséig a gépjárművet visszatarthatta. A felperes a költségeket nem fizette meg, ezért a rendőrség eljárása jogellenesnek nem minősíthető. Mivel az Egyezmény 41. cikkelye alapján a felperes az alapjogok megsértése miatt is csak a belső jog szabályai szerint érvényesíthet igényt, ezért jogellenes magatartás hiányában a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak minősítette. Kérdésre úgy nyilatkozott, hogy kereseti kérelme ténybeli alapja kizárólag az, hogy a rendőrség a gépkocsi „fogvatatásával” kapcsolatos ügyben jogellenesen járt el. A jogalap körében fenntartotta az elsőfokú bírósági eljárás során kifejtett álláspontját, amely szerint a gépkocsi elszállítása után a rendőrség sorozatos eljárási szabálysértéseket követett el. Az összecszerűség vonatkozásában pedig arra utalt, hogy a felperes által érvényesített igények dokumentumokkal igazoltak. Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta kellően az Egyezmény és a Kiegészítő jegyzőkönyv rendelkezéseit és megalapozatlanul következtetett arra, hogy a felperes a keresetében foglaltakat nem bizonyította, figyelemmel arra, hogy a kár és az alperesi magatartás közötti okozati összefüggés is fennáll.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperes méltányos összegű másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az Egyezmény 41. cikkelyére figyelemmel a felperes hazai bíróság előtt a hazai jog alapján, azaz a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján érvényesíthet igényt, azonban a felperes bírói tájékoztatás és felhívás ellenére nem bizonyította, hogy őt magát, és nem a felperesi társaságot az alperes jogtalan tevékenysége vagy magatartása következtében kár érte. A felperes személyesen előterjesztett fellebbezésében arra utalt, hogy a Magyar Állam megsértette az Egyezmény előírásait azzal, hogy csak aláírta az Egyezményt, de nem gondoskodott annak végrehajtásáról, másrészt nem vizsgálta, hogy a jogalkotói elképzelések hatályosulnak-e, elmulasztott rendelkezni a visszamenőleges hatályról, és a jogkérdésekben való perújítás lehetőségéről. Ezzel kapcsolatosan előadta, hogy a közjogi felelősséggel kapcsolatosan kialakult bírói gyakorlat szerint, amely az EBH 1999. évi 14. számú eseti döntésében is megfogalmazódott, a jogalkotásra, mint általános és absztrakt magatartási szabályok létrehozására irányuló tevékenységre a közjog szabályai vonatkoznak, amelyek jelenlegi jogunkban immunitást biztosítanak a jogalkotó számára. A jogszabály hatálybalépésével esetlegesen bekövetkezett károsodás önmagában nem keletkeztet a jogalkotó és a károsult között kötelmi jogviszonyt, és ilyen értelmű jogszabályi rendelkezés hiányában a sérelmek jóvátételére polgári jogi kárfelelősségnek a szabályai nem alkalmazhatók. A felperes téved, amikor a Magyar Államot, mint vagyoni jogviszonyok alanyát azonosítja a Magyar Köztársaság jogalkotó szerveivel.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, de a pártfogó ügyvédi díj összegét nem vizsgálta.

A felperes fellebbezése érdemben alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást pontosítja, mert az ügy elbírálása szempontjából relevanciája van annak ki a felperes, felperes neve vagy a H. Bt. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérően az ... forgalmi rendszámú gépkocsinak nem a felperes volt a tulajdonosa, hanem az elszállítás időpontjában a gépkocsi a H. Bt. tulajdonában volt. A Fővárosi Bíróság 20.665/2003. számon indult közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt pert nem a felperes indította, a per felperese a H. Bt. volt.

A pontosított tényállás mellett az elsőfokú bíróság döntése helyes, a Fővárosi Ítéltábla azonban a döntés indokait nem osztotta. A kereset elutasításának érdemi oka ugyanis, hogy a felperesnek nincs aktív perbeli legitimációja és az alperesnek hiányzik a passzív perbeli legitimációja.

A felperes ugyanis perbeli legitimációját arra alapította, hogy a bt. tulajdonát képező gépkocsi „fogva tartása” neki, mint beltagnak is kárt okozott. A gépkocsi elszállításakor hatályos gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény 2. §-ának (2) bekezdése szerint a betéti társaság jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság volt, de a (3) bekezdés szerint saját cégneve alatt jogokat szerezhettek és kötelezettséget vállalhattak, így különösen tulajdont szerezhettek, szerződést köthettek, pert indíthattak. A bt. tulajdonát képező gépkocsi „fogva tartásából” eredő kárt a bt. érvényesítheti. A tag is közvetve károsodik - figyelemmel a Gt. 101. §-ra - de ez nem jelent alapot közvetlen igényérvényesítésre a tagok számára. A tag a bt. felé fordulhat igényével, a bt. pedig a károkozóval szemben érvényesítheti igényét. A bt. nem azonosítható a felperessel, így a felperes igényérvényesítésének hiányzik az anyagi jogi megalapozottsága, vagyis az aktív perbeli legitimációja.

Azt a felperes maga sem tette vitássá, hogy az alperes a gépkocsi elszállításával és ki nem adásával kapcsolatosan semmilyen tevékenységet sem végzett, hiszen azt adta elő, hogy az állam különböző szervei rendőrség, ügyészség és a bíróságok jártak el az ügyben. A károsult e szervek közül a rendőrséggel és az ügyészséggel szemben érvényesítette is igényét, amely nem vezetett eredményre. Az alperes marasztalásának lehetősége kártérítés iránti perben kizárólag akkor merülhetne fel, ha az alperesnek helytállási kötelezettsége lenne a szervei által kifejtett tevékenységért vagy mulasztásért. Helytállási kötelezettséget jogszabály vagy jogügylet keletkeztethet. A felperes olyan jogügyletre nem hivatkozott, amely az alperes helytállását megalapozná, és ilyen jogszabály sincs. Mivel a sérelmezett magatartást nem az alperes, hanem valamely önálló jogi személyiséggel rendelkező szerve valósította meg, az igény csak vele szemben érvényesíthető. A felperes jelen perben ugyanazt sérelmezi, amit a H. Bt. a BRFK és a Legfőbb

Ügyészség elleni perben sérelmezett, de az elsőfokú bíróság által kifejtett jogerőnek az ügy eldöntése szempontjából nincs jelentősége.

Az aktív és a passzív legitimáció hiánya a kereset érdemi elutasításához vezet, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a bíróság a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel kötelezte az alperes perköltségének megtérítésére, de a jogi képviselő ellátásával kapcsolatos díjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdés szerint megállapítható díjat a (6) bekezdés alapján jelentősen mérsékelte.

A pártfogó ügyvéd díjának megállapításáról az ítéltábla a 44/2003. (XII. 27.) IM-BM-PM együttes rendelettel módosított 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 1. §-ának (2) bekezdése, és 1. §-ának (4) bekezdésére figyelemmel az 5. § (1) bekezdés b) pontja valamint az 5. §-ának (2) bekezdése alapján határozott.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket és a pártfogó ügyvéd díját a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2009. április 23.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Világhy né dr. Böcskei Terézia s.k.
előadó bíró

Dr. Szabó Klára s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: